EUROOPAN
KOMISSIO

Bryssel 17.6.2026
COM(2026) 277 final

ANNEX

LIITE

KOMISSION KERTOMUKSEEN EUROOPAN PARLAMENTILLE JA NEUVOSTOLLE

rahanpesun torjumisesta rikosoikeudellisin keinoin annetun direktiivin (EU) 2018/1673 arvioinnista

{SWD(2026) 148 final}

KOMISSION KERTOMUS EUROOPAN PARLAMENTILLE JA NEUVOSTOLLE

sen arvioinnista, missä määrin jäsenvaltiot ovat toteuttaneet tarvittavat toimenpiteet rahanpesun torjumisesta rikosoikeudellisin keinoin 23 päivänä lokakuuta 2018 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2018/1673 noudattamiseksi

1 JOHDANTO

Direktiivi 2018/1673 rahanpesun torjumisesta rikosoikeudellisin keinoin, jäljempänä ’direktiivi’, tuli voimaan 2. joulukuuta 2018. Niiden 25:n EU:n jäsenvaltion[1], joita direktiivi sitoo (eli kaikkien jäsenvaltioiden Tanskaa ja Irlantia lukuun ottamatta), oli saatettava direktiivin noudattamisen edellyttämät lait, asetukset ja hallinnolliset määräykset voimaan 3. joulukuuta 2020 mennessä.

Tässä kertomuksessa arvioidaan direktiivin 14 artiklan 1 kohdan mukaisesti, missä määrin jäsenvaltiot ovat toteuttaneet tarvittavat toimenpiteet direktiivin noudattamiseksi. Tämä kertomus toimitetaan liitteenä direktiivin 14 artiklan 2 kohdan mukaiseen kertomukseen, jossa arvioidaan direktiivin lisäarvoa.

Analyysi perustuu jäsenvaltioiden Euroopan komissiolle 20. lokakuuta 2025 mennessä toimittamiin tietoihin sekä ulkoiseen tutkimukseen.

Direktiivissä vahvistetaan rikosten ja seuraamusten yhteiset määritelmät kaikissa EU:n jäsenvaltioissa rahanpesun torjumiseksi, jotta helpotetaan poliisiyhteistyötä ja oikeudellista yhteistyötä ja estetään rikollisia hyödyntämästä vähemmän tiukkoja kansallisia järjestelmiä. Koska laittomasti saatujen varojen pesu on järjestäytyneen rikollisuuden keskeinen edellytys, direktiivi auttaa heikentämään rikollisverkostojen rahoituspohjaa ja tukee toimia niiden hajottamiseksi. Direktiivissä edellytetään, että jäsenvaltiot kriminalisoivat rikollisesta toiminnasta saaduiksi tiedettyjen varojen muuntamisen tai siirtämisen, varojen todellisen luonteen, alkuperän, sijainnin, niistä määräämisen, niiden liikkeiden tai niiden omistuksen salaamisen tai peittelyn sekä tällaisten varojen hankkimisen, hallussapidon tai käytön, kun nämä teot ovat tahallisia. Direktiivin nojalla jäsenvaltiot voivat myös laajentaa rahanpesurikoksen kattamaan tapaukset, joissa rikoksentekijä ”epäili tai hänen olisi pitänyt tietää”, että varat on saatu rikollisesta toiminnasta. Siinä velvoitetaan jäsenvaltiot säätämään raskauttavista olosuhteista (joita ovat esimerkiksi osallistuminen rikollisjärjestön toimintaan tai ammattitoiminnan harjoittamisen yhteydessä tapahtuva rahanpesu) ja tarvittaessa oikeushenkilöiden vastuuta koskevista toimenpiteistä. Siinä myös edellytetään, että seuraamusten on oltava tehokkaita, oikeasuhteisia ja varoittavia, mukaan lukien vankeusrangaistus, jonka enimmäiskesto on vähintään neljä vuotta. Direktiivi sisältää lainkäyttövaltaa koskevat säännöt sekä velvoitteen jäädyttää ja tuomita menetetyksi rikoshyöty ja rikoksentekovälineet, ja sillä velvoitetaan jäsenvaltiot varmistamaan, että käytössä on tehokkaat rahanpesun tutkintakeinot.

Kertomuksessa todetaan, että jäsenvaltiot ovat tehneet huomattavan paljon työtä varmistaakseen, että niiden kansallinen lainsäädäntö on direktiivin säännösten mukaista, vaikka muutamissa jäsenvaltioissa on ilmeisiä epäjohdonmukaisuuksia ja puutteita.

[1] Kun tässä kertomuksessa viitataan ”25 jäsenvaltioon” tai johonkin muuhun jäsenvaltioiden määrään, määrällä tarkoitetaan sellaisia jäsenvaltioita, joita direktiivi sitoo.

Sen lisäksi, mitä tässä kertomuksessa esitetyssä, komissiolle tähän mennessä toimitettuihin tietoihin perustuvassa analyysissä on havaittu, täytäntöönpanosäännöksissä ja muissa säännöksissä, joista ei ole ilmoitettu komissiolle, tai muussa lainsäädännöllisessä ja muussa kehityksessä, joka vaikuttaa direktiivin saattamiseen osaksi kansallista lainsäädäntöä, saattaa olla muitakin haasteita. Sen vuoksi tämä kertomus ei estä komissiota arvioimasta edelleen direktiivin saattamista osaksi kansallista lainsäädäntöä ja sen täytäntöönpanoa jäsenvaltioissa.

2 DIREKTIIVIN TÄYTÄNTÖÖNPANOTOIMIEN YHDENMUKAISUUS DIREKTIIVIN KANSSA SÄÄNNÖSKOHTAISESTI ESITETTYNÄ

Tässä luvussa tarkastellaan sitä, miten jäsenvaltiot ovat saattaneet direktiivin osaksi kansallista lainsäädäntöä, ja arvioidaan kunkin artiklan osalta kansallisten lakien ja asetusten kattavuutta ja yhdenmukaisuutta direktiivin vaatimusten kanssa.

2 artikla – Määritelmät (mukaan lukien esirikokset)

Direktiivin 2 artikla sisältää kolme määritelmää. **Direktiivin 2 artiklan 1 alakohdan** mukaan **’rikollisella toiminnalla’** tarkoitetaan kaikkia rikoksia, joista voi seurata vähintään yhden vuoden pituinen vankeusrangaistus tai, jos enimmäisrangaistuksesta ei ole säädetty, kaikkia rikoksia, joista voi vähimmillään seurata yli kuuden kuukauden pituinen vankeusrangaistus. Rikolliseksi toiminnaksi katsottuja rikoksia on pidettävä rahanpesun esirikoksina, eli jäsenvaltioiden on kriminalisoitava vähintään näistä rikoksista saatujen varojen pesu.

Lisäksi jäsenvaltioiden on rangaistuskynnyksistä riippumatta joka tapauksessa katsottava esirikoksiksi joukko kuhunkin 2 artiklan 1 alakohdassa lueteltuun 22 rikosluokkaan kuuluvia rikoksia (mukaan lukien EU:n tasolla yhdenmukaisesti määritellyt rikokset).[2]

Suurin osa jäsenvaltioista, joita direktiivi sitoo, on mennyt tätä pidemmälle soveltamalla niin kutsuttua ”kaikki rikokset kattavaa lähestymistapaa”, jonka mukaan kaikki rikokset voivat olla rahanpesun esirikoksia. Viisi jäsenvaltiota (**Ranska, Alankomaat, Luxemburg, Portugali** ja **Itävalta**) ovat nimenneet erityisiä rikosluokkia, jotka voivat olla rahanpesun esirikoksia.

Kaikki jäsenvaltiot ovat saattaneet 2 artiklan 1 alakohdassa säädetyn rikollisen toiminnan määritelmän asianmukaisesti osaksi kansallista lainsäädäntöään.

Direktiivin 2 artiklan 2 alakohdassa määritellään laajasti **’varat’**, jotka voivat olla rahanpesurikoksen kohde. Varoilla tarkoitetaan tässä yhteydessä kaikenlaista aineellista ja aineetonta, irtainta ja kiinteää omaisuutta sekä kaikenmuotoisia oikeudellisia todistuksia tai asiakirjoja, myös sähköisiä tai digitaalisia, jotka ovat osoituksena tällaisten varojen omistuksesta tai osuudesta niihin. Vaikka jäsenvaltiot eivät ole nimenomaisesti saattaneet ”varojen” käsitettä osaksi kansallista rahanpesulainsäädäntöään, ne säätävät usein määritelmistä muissa säädöksissä, joita käytetään myös määritettäessä rahanpesun kohteita, ja varmistavat tällä tavoin tämän säännöksen noudattamisen.

Vaikka 23 jäsenvaltiota on saattanut 2 artiklan 2 alakohdassa säädetyn varojen määritelmän asianmukaisesti **osaksi kansallista lainsäädäntöään**, vaikuttaa siltä, että **Saksan ja Itävallan** lainsäädännössä ei pidetä säästyneitä kuluja (kuten verorikoksen vuoksi maksamatta jääneitä veroja) varoina, jotka voivat olla rahanpesun kohteena. Itävallan rikoslain 165 §:n 6 momentin

[2] Ks. direktiivin johdanto-osan 5 kappale.

mukaan rahanpesun kohteena eivät voi olla pelkät säästöt, jotka ovat syntyneet esimerkiksi toteutumattomien tappioiden, saatavista luopumisen tai kulujen ja maksujen välttämisen myötä. Tämä estää Itävallan viranomaisia tutkimasta rahanpesurikoksina sellaisia tapauksia, joissa varat ensin säästetään jättämällä verot lainvastaisesti maksamatta ja sen jälkeen pestään. Saksan rikoslain 261 §:n 5 momentin aiemmassa versiossa veronkierron avulla säästetyt kulut sisältyivät nimenomaisesti rahanpesun määritelmän soveltamisalaan. Vuonna 2021 toteutetussa uudistuksessa tämä momentti poistettiin, jolloin tällaiset säästetyt kulut jäivät soveltamisalan ulkopuolelle. Näin ollen molemmilla lainkäyttöalueilla katsotaan, että rahanpesurikoksen kohteena voivat olla ainoastaan varat, jotka tosiasiallisesti lisäävät henkilön omaisuutta, kuten laittomasta huumausainekaupasta tai veronhuojennuksesta saadut varat. Direktiivissä annettu varojen laaja määritelmä kattaa kuitenkin kaikentyyppiset varat, myös säästetyt kulut, vaikka niitä ei nimenomaisesti mainita.

Direktiivin 2 artiklan 3 alakohdan mukaan **’oikeushenkilöllä’** tarkoitetaan yhteisöä, jolla on oikeushenkilön asema sovellettavan lain nojalla, lukuun ottamatta valtioita tai julkisia elimiä niiden käyttäessä julkista valtaa sekä julkisoikeudellisia kansainvälisiä järjestöjä. Samoin kuin termin ”varat”, monet jäsenvaltiot määrittelevät ”oikeushenkilön” muissa säädöksissä, joita myös sovelletaan rahanpesurikoksiin. Tämä on sopusoinnussa direktiivin kanssa.

3 artikla – Rahanpesurikokset

Direktiivin 3 artiklan 1 kohdassa edellytetään, että jäsenvaltiot kriminalisoivat a) varojen muuntamisen tai siirtämisen, b) varojen erilaisten ominaisuuksien salaamisen tai peittelyn ja c) varojen hankkimisen, hallussapidon tai käytön, mikäli tällaisten tekojen tekijä tietää, että kyseiset varat ovat peräisin rikollisesta toiminnasta.

Jäsenvaltiot ovat saattaneet tämän säännöksen osaksi kansallista lainsäädäntöään eri tavoin. Seitsemän jäsenvaltiota (**Bulgaria, Tšekki, Kreikka, Suomi, Unkari, Puola** ja **Romania**) ovat saattaneet tahallisuuden osaksi kansallista lainsäädäntöään epäsuorasti tukeutumalla yleisiin rikosoikeuden periaatteisiin, joiden mukaan teko katsotaan rikokseksi vain, jos se on tahallinen. Muut jäsenvaltiot ovat nimenomaisesti sisällyttäneet tahallisuuden rahanpesun kriminalisointia koskeviin kansallisiin säännöksiin.

Direktiivin 3 artiklan 2 kohdassa annetaan jäsenvaltioille mahdollisuus kriminalisoida rahanpesu myös siinä tapauksessa, että rikoksentekijä ei tiennyt mutta epäili tai hänen olisi pitänyt tietää, että varat ovat peräisin rikollisesta toiminnasta (tuottamuksellinen rahanpesu). Kaikkiaan **15 jäsenvaltiota**[3] on käyttänyt tätä mahdollisuutta kriminalisoimalla tuottamuksellisen rahanpesun.

Koska monimutkaiset rahanpesujärjestelyt vaikeuttavat esirikoksen todistamista, direktiivillä pyritään myös poistamaan käytännölliset ja oikeudelliset esteet, jotka estävät syytetoimet rahanpesusta erillisenä rikoksena. Tätä varten siinä velvoitetaan jäsenvaltiot mahdollistamaan syytteeseenpano ja tuomitseminen **rahanpesusta tämän edellyttämättä esirikoksesta annettua tuomiota** (**3 artiklan 3 kohdan a alakohta**) tai sitä, että viranomaiset **selvittävät kaikki esirikokseen liittyvät tosiseikat** (kuten varat tuottaneen rikoksen tekijän henkilöllisyyden) (**3 artiklan 3 kohdan b alakohta**). Tätä kutsutaan jäljempänä ”erilliseksi rahanpesuksi”.

[3] Belgia, Kypros, Tšekki, Saksa, Espanja, Suomi, Kroatia, Unkari, Latvia, Malta, Alankomaat, Puola, Ruotsi, Slovenia ja Slovakia.

Kaikkiaan 16 jäsenvaltiota[4] ei ole saattanut säännöstä osaksi kansallista lainsäädäntöään nimenomaisesti vaan **implisiittisesti**, eli ne eivät ole nimenomaisesti säätäneet rahanpesua koskevassa kansallisessa lainsäädännössään, että esirikoksesta annetun tuomion tai kaikkien esirikokseen liittyvien tosiseikkojen ja olosuhteiden selvittämisen kaltaisten edellytysten on täytyttävä.

Komissio toteaa, että **varojen laittoman alkuperän näyttökynnys tuomioistuimessa vaihtelee huomattavasti jäsenvaltioiden välillä**.

Neljässätoista jäsenvaltiossa[5] esirikoksen tyyppiä ei ole tarpeen täsmentää osoitettaessa varojen olevan laittomasti saatuja, vaan riittää, että pestyjen varojen todetaan olevan peräisin rikollisesta toiminnasta. Tämä helpottaa merkittävästi rahanpesua koskevia syytetoimia.

Useissa jäsenvaltioissa tuomioistuinten näyttökynnys esirikoksen olemassaolon todistamiseksi on kuitenkin edelleen korkea. **Kymmenessä jäsenvaltiossa**[6] edellytetään edelleen, että viranomaiset yksilöivät rikosluokan, johon esirikos kuuluu (esimerkiksi huumekauppa, ihmiskauppa tai petos). Näistä **jäsenvaltiosta** kahdessa (**Bulgariassa ja Puolassa**) esirikosta koskeva näyttökynnys on erityisen korkea. **Bulgariassa**[7] on edelleen näytettävä toteen rikoksen tyyppi sekä sen tekoaika ja -paikka. **Puolan** oikeuskäytännössä[8] edellytetään, että tiettyjen varojen osoitetaan riittävän täsmällisesti olevan peräisin tietystä esirikoksesta.

Kuten arviointikertomuksessa todetaan, **direktiivin sanamuoto on hyvin väljä, mikä mahdollistaa direktiivin saattamisen osaksi kansallista lainsäädäntöä tällä tavoin**. Direktiivissä edellytetään, että rahanpesusta on mahdollista antaa tuomio ”ilman, että tarvitsee selvittää kaikkia kyseiseen rikolliseen toimintaan liittyviä tosiseikkoja tai olosuhteita”, mutta tämän sanamuodon perusteella lainsäädännössä voidaan edelleen edellyttää viranomaisten näyttävän toteen kaikki esirikokseen liittyvät tosiseikat yhtä lukuun ottamatta.

Kun otetaan huomioon tämä direktiivissä jäsenvaltioille **3 artiklan 3 kohdan a ja b alakohdan** osalta jätetty laaja liikkumavara, näiden säännösten noudattamatta jättämistä ei ole havaittu.

Kaikki jäsenvaltiot ovat säätäneet direktiivin mukaisesti kansallisessa lainsäädännössään, että **rahanpesurikokset koskevat myös varoja, jotka ovat peräisin teosta, joka on tehty toisen jäsenvaltion tai kolmannen maan alueella**, kun kyseinen teko katsottaisiin esirikokseksi, jos se olisi tehty kyseisessä jäsenvaltiossa (**3 artiklan 3 kohdan c alakohta**).

Oikeasuhteisuuteen liittyvistä syistä **3 artiklan 4 kohdassa** annetaan jäsenvaltioille mahdollisuus kaventaa soveltamisalaa sellaisten rajatylittävien tapausten osalta, joissa rahanpesu on rangaistavaa, sulkemalla pois sellaisissa maissa tehdyt esirikokset, joissa tällaista toimintaa ei ole kriminalisoitu (”kaksoisrangaistavuuden” vaatimus). Tiettyjen vakavien rikosten osalta tällaista rajatylittävän soveltamisalan kaventamismahdollisuutta ei kuitenkaan ole. Tapauksissa, joissa henkilö osallistuu järjestäytyneeseen rikollisryhmään, terrorismiin, ihmiskauppaan, laittoman maahantulon järjestämiseen, seksuaaliseen hyväksikäyttöön, huumausaineiden kauppaan ja korruptioon toisessa EU:n jäsenvaltiossa tai kolmannessa

[4] Belgia, Bulgaria, Tšekki, Viro, Suomi, Ranska, Kroatia, Unkari, Italia, Alankomaat, Puola, Portugali, Romania, Ruotsi, Slovenia ja Slovakia.
[5] Itävalta, Belgia, Espanja, Ranska, Italia, Luxemburg, Latvia, Liettua, Malta, Alankomaat, Romania, Ruotsi, Slovakia ja Slovenia.
[6] Bulgaria, Kroatia, Kypros, Tšekki, Saksa, Viro, Kreikka, Unkari, Puola ja Portugali.
[7] Bulgarian rikoslain 253 §.
[8] Puolan korkeimman oikeuden rikoslain 299 §:n 1 momenttia koskeva ratkaisu.

maassa, häntä vastaan on voitava nostaa syyte rahanpesusta, vaikka varat tuottanut toiminta ei olisi rikos kyseisessä toisessa maassa.

Kahdeksan jäsenvaltiota[9] on käyttänyt mahdollisuutta edellyttää kaksoisrangaistavuutta. **Luxemburg**[10] edellyttää kuitenkin kaksoisrangaistavuutta eräiden sellaisten rikosten osalta, joihin tätä periaatetta ei pitäisi soveltaa, eli rikollisjärjestöön osallistumisen ja ryöstöntapaisen kiristyksen osalta.

Lisäksi jäsenvaltioiden on varmistettava, että 3 artiklan 1 kohdan a ja b alakohdassa tarkoitetut rahanpesuna kriminalisoidut teot ovat rangaistavia rikoksentekijän itsensä suorittaman rahanpesun eli **”itsepesun”** tapauksessa (**3 artiklan 5 kohta**), toisin sanoen silloin, kun esirikoksen tehnyt tai siihen osallistunut henkilö pesee omasta rikoksestaan saatua rikoshyötyä.

Jäsenvaltiot ovat panneet tämän säännöksen täytäntöön nimenomaisesti kansallisessa lainsäädännössään tai **implisiittisesti** jättämällä edellyttämättä, että esirikoksen tekijä ei saa olla sama kuin rahanpesurikoksen tekijä. Jotkin jäsenvaltiot ovat sisällyttäneet kansalliseen lainsäädäntöönsä **poikkeuksia**, jotka **eivät vaikuta direktiivin noudattamiseen**. Esimerkiksi **Saksa** edellyttää, että laittomat varat laitetaan jollakin tavalla kiertoon, ja **Italia ja Viro** ovat jättäneet soveltamisalan ulkopuolelle varojen henkilökohtaisen käytön. Näin ollen ei ole havaittu tapauksia, joissa tätä säännöstä ei ole noudatettu.

4 artikla – Avunanto, yllytys ja yritys

Direktiivin 4 artiklassa edellytetään, että **liitännäisrikosten eli avunannon** rahanpesurikoksessa, **yllytyksen** rahanpesurikokseen ja rahanpesurikoksen **yrityksen** on oltava rangaistavia rikoksia.

Kaikki 25 jäsenvaltiota ovat saattaneet 4 artiklan asianmukaisesti osaksi kansallista lainsäädäntöään.

5 artikla – Luonnollisille henkilöille määrättävät seuraamukset

Direktiivin 5 artiklassa edellytetään, että rahanpesurikoksista ja liitännäisrikoksista **määrätään tehokkaita, oikeasuhteisia ja varoittavia rikosoikeudellisia seuraamuksia**, ja täsmennetään, että rahanpesurikoksista määrättävän vankeusrangaistuksen enimmäiskeston on oltava vähintään neljä vuotta.

Tältä osin komissio toteaa, että Ruotsi[11] on vahvistanut lainsäädännössään vankeusrangaistuksen enimmäiskestoksi kaksi vuotta, kun taas **Kreikka**[12] ei näytä noudattaneen neljän vuoden kynnysarvoa, jos esirikos on lievä, mikä käytännössä tarkoittaa, että rahanpesusta määrättävä seuraamus ei monien direktiivissä säädettyjen esirikosten osalta ole riittävän tiukka.

6 artikla – Raskauttavat asianhaarat

[9] Itävalta, Saksa, Viro, Kreikka, Suomi, Unkari, Luxemburg ja Portugali.
[10] Rikoslain 506-3 §:n 2 momentti yhdessä rikosprosessilain 5-1 §:n kanssa.
[11] Rahanpesurikoksista annetun lain (2014:307) 3 §.
[12] Lain nro 4557/2018 39 §:n 1 momentin d kohta.

Direktiivin 6 artiklan 1 kohdassa säädetään kahdesta pakollisesta raskauttavasta asianhaarasta: kun rahanpesu **tapahtuu osana rikollisjärjestön toimintaa** tai kun rahanpesuun **syyllistyy ”ilmoitusvelvollinen” ammattitoimintansa yhteydessä**. ”Ilmoitusvelvollisella” tarkoitetaan tahoa, johon sovelletaan erityisiä ilmoittamista ja asiakkaan henkilöllisyyden todentamista koskevia velvoitteita EU:n rahanpesun vastaisen lainsäädännön nojalla.[13]

Tältä osin on syytä huomata, että **Liettua, Puola** ja **Slovenia** eivät ole sisällyttäneet lainsäädäntöönsä raskauttavaa asianhaaraa, joka koskee ilmoitusvelvollisen harjoittamaa rahanpesua, **Kypros**[14] ei ole säätänyt avunantoa rahanpesussa, yllytystä siihen ja sen yritystä koskevista raskauttavista asianhaaroista, ja **Kreikka**[15] ei voi soveltaa raskauttavia asianhaaroja, jos esirikos on rikkomuksen tyyppinen, mikä käytännössä sulkee pois useita direktiivissä säädettyjä esirikoksia.

Direktiivin 6 artiklan 2 kohdassa annetaan jäsenvaltioille mahdollisuus ottaa käyttöön kaksi muuta raskauttavaa asianhaara: **a)** rahanpesun kohteena olevien varojen arvo on huomattava tai **b)** rahanpesun kohteena olevat varat ovat peräisin tietyistä rikoksista[16]. **Vaihtoehto a on saatettu osaksi kansallista lainsäädäntöä 14 jäsenvaltiossa**[17] ja **vaihtoehto b neljässä jäsenvaltiossa**[18].

Kaikki näitä vaihtoehtoja käyttäneet jäsenvaltiot ovat saattaneet ne osaksi kansallista lainsäädäntöään direktiivin mukaisesti.

7 artikla – Oikeushenkilöiden vastuu

Direktiivin mukaan oikeushenkilöt on voitava saattaa vastuuseen rahanpesurikoksista, myös itsepesusta. Tähän sisältyvät kaikkien sellaisten henkilöiden toteuttamat toimet, jotka toimivat joko yksin tai oikeushenkilön organisaation jäsenenä ja joilla on johtava asema kyseisessä oikeushenkilössä (**7 artiklan 1 kohta**). Jäsenvaltioiden on myös varmistettava, että oikeushenkilöt voidaan saattaa vastuuseen, jos ohjauksen tai valvonnan puute on mahdollistanut rikoksen tekemisen (**7 artiklan 2 kohta**). Oikeushenkilöiden vastuu ei kuitenkaan saisi estää rikosoikeudellisten menettelyjen aloittamista rikoksiin syyllistyneitä luonnollisia henkilöitä vastaan (**7 artiklan 3 kohta**).

Oikeushenkilöiden vastuun osalta Ranska ei ole sisällyttänyt lainsäädäntöönsä mahdollisuutta saattaa oikeushenkilö vastuuseen tapauksissa, joissa kyseisessä oikeushenkilössä johtavassa asemassa oleva henkilö on laiminlyönyt ohjaus- tai valvontatehtävänsä siten, että rahanpesurikos on voitu tehdä.

8 artikla – Oikeushenkilöille määrättävät seuraamukset

[13] Ks. erityisesti rahoitusjärjestelmän käytön estämisestä rahanpesuun tai terrorismin rahoitukseen 20 päivänä toukokuuta 2015 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2015/849 2 artiklan 1 kohta (EUVL L 141, 5.6.2015, s. 73–117), viimeisin konsolidoitu toisinto saatavilla osoitteessa *EUR-Lex – 02015L0849-20241230 – FI – EUR-Lex*.
[14] Lain nro 188(I)/2007 I osan 4 §:n 4 momentti.
[15] Lain nro 4557/2018 39 §:n 1 momentin d kohta.
[16] Järjestäytyneeseen rikollisryhmään osallistuminen ja ryöstöntapainen kiristys, ihmiskauppa ja laittoman maahantulon järjestäminen, seksuaalinen hyväksikäyttö, huumausaineiden laiton kauppa ja korruptio.
[17] Itävalta, Bulgaria, Kypros, Tšekki, Viro, Kreikka, Suomi, Kroatia, Unkari, Latvia, Puola, Ruotsi, Slovenia ja Slovakia.
[18] Kreikka, Espanja, Suomi ja Kroatia.

Direktiivin 8 artiklan mukaan jäsenvaltioiden on varmistettava, että 7 artiklan mukaisesti vastuussa olevalle oikeushenkilölle **voidaan määrätä tehokkaita, oikeasuhteisia ja varoittavia seuraamuksia, joihin kuuluvat ainakin rikosoikeudelliset tai muut sakot**. Kaikki jäsenvaltiot ovat saattaneet tämän säännöksen osaksi kansallista lainsäädäntöä direktiivin mukaisesti.

Lisäksi **8 artiklassa luetellaan vaihtoehtoja muiksi oikeushenkilölle määrättäviksi seuraamuksiksi**, joita ovat muun muassa oikeuden menettäminen julkisista varoista myönnettäviin etuuksiin tai tukiin, julkisen rahoituksen epääminen, kielto harjoittaa liiketoimintaa, tuomioistuimen valvontaan asettaminen, rikoksen tekemiseen käytettyjen tilojen sulkeminen ja jopa mahdollisuus määrätä yhtiö purettavaksi. **Jäsenvaltioista**[19] **19 on käyttänyt yhtä tai useampaa näistä vaihtoehdoista. Kuusi jäsenvaltiota ei ole käyttänyt mitään vaihtoehdoista.**

Kaikki näitä vaihtoehtoja käyttäneet jäsenvaltiot ovat saattaneet ne osaksi kansallista lainsäädäntöään direktiivin mukaisesti.

9 artikla – Menetetyksi tuomitseminen

Direktiivin 9 artiklassa edellytetään jäsenvaltioiden **varmistavan tarvittaessa, että kansalliset toimivaltaiset viranomaiset jäädyttävät tai tuomitsevat menetetyksi** rikoshyödyn, joka on saatu direktiivissä tarkoitettujen rikosten tekemisestä tai niiden tekemisen edistämisestä, ja rikoksentekovälineet, joita on käytetty tai jotka on tarkoitettu käytettäväksi sitä varten, sen mukaan kuin on tarpeen, menetetyksi tuomitsemisesta annetun direktiivin 2014/42/EU[20] mukaisesti.

Kaikki 25 jäsenvaltiota ovat saattaneet 9 artiklan osaksi kansallista lainsäädäntöään direktiivin mukaisesti.

10 artikla – Lainkäyttövalta

Direktiivin 10 artiklan 1 kohdassa edellytetään, että jäsenvaltio ulottaa **lainkäyttövaltansa** rahanpesurikoksiin, jos rikos on tehty sen alueella (**10 artiklan 1 kohdan a alakohta**) tai jos rikoksentekijä on sen kansalainen (**10 artiklan 1 kohdan b alakohta**). **Kaikki jäsenvaltiot** ovat saattaneet tämän säännöksen osaksi kansallista lainsäädäntöään direktiivin mukaisesti.

Direktiivin **10 artiklan 1 kohdan b alakohdan** suhteen on syytä huomata, että etenkin siinä tapauksessa, että rikoksentekijä on jäsenvaltion kansalainen, säännös on saatettu osaksi kansallista lainsäädäntöä eri tavoin erityisesti **kaksoisrangaistavuutta**[21] koskevan vaatimuksen osalta.
Koska direktiivissä ei ole tätä asiaa koskevaa erityistä säännöstä, **kymmenen jäsenvaltiota**[22] näyttää panneen direktiivin täytäntöön säätämättä nimenomaisesti siitä, että lainkäyttövallan

[19] Belgia, Kypros, Tšekki, Saksa, Kreikka, Espanja, Ranska, Kroatia, Unkari, Italia, Liettua, Luxemburg, Latvia, Malta, Puola, Portugali, Romania, Slovenia ja Slovakia.
[20] Ks. rahanpesun torjumisesta rikosoikeudellisin keinoin annetun direktiivin johdanto-osan 16 kappale: ”[...] Jäsenvaltioiden olisi vähintäänkin varmistettava rikoksentekovälineiden ja rikoshyödyn jäädyttäminen ja menetetyksi tuomitseminen kaikissa direktiivissä 2014/42/EU säädetyissä tapauksissa. Jäsenvaltioiden olisi myös harkittava vakavasti menetetyksi tuomitsemisen mahdollistamista kaikissa tapauksissa, joissa rikosoikeudellista menettelyä ei ole mahdollista panna vireille tai saattaa päätökseen, myös tapauksissa, joissa rikoksentekijä on kuollut.”
[21] Kaksoisrangaistavuuden periaatteen mukaan lainkäyttövalta voidaan ulottaa johonkin tekoon vain silloin, kun kyseinen teko on kriminalisoitu sekä syytetoimet toteuttavassa valtiossa että valtiossa, jossa se on tehty.
[22] Bulgaria, Tšekki, Italia, Latvia, Unkari, Malta, Puola, Slovenia, Slovakia ja Suomi.

toteaminen edellyttää kaksoisrangaistavuutta. Sitä vastoin **11 jäsenvaltiota**[23] on nimenomaisesti sisällyttänyt kyseisen vaatimuksen lainsäädäntöönsä edellytyksenä sille, että lainkäyttövalta ulotetaan niiden kansalaisiin. **Kolme jäsenvaltiota**[24] on puolestaan nimenomaisesti sulkenut pois rahanpesurikoksia koskevan kaksoisrangaistavuuden vaatimuksen.

Direktiivin 10 artiklan 2 kohdan mukaan jäsenvaltio voi laajentaa lainkäyttövaltaansa tapauksiin, joissa **a)** rikoksentekijällä on vakinainen asuinpaikka sen alueella tai **b)** rikos on tehty sen alueelle sijoittautuneen oikeushenkilön hyväksi. Kaikkiaan **14 jäsenvaltiota**[25] on käyttänyt **10 artiklan 2 kohdan a alakohdassa** säädettyä mahdollisuutta. **Kymmenen jäsenvaltiota**[26] on käyttänyt **10 artiklan 2 kohdan b alakohdassa** säädettyä vaihtoehtoa **direktiivin mukaisella tavalla**.

11 artikla – Tutkintakeinot

Direktiivin 11 artiklassa edellytetään, että rahanpesurikosten sekä niissä avustamisen, niihin yllytyksen ja niiden yritysten tutkinnasta tai syytteeseenpanosta vastaavilla henkilöillä, yksiköillä tai muilla tahoilla on käytettävissään **tehokkaat tutkintakeinot**, esimerkiksi järjestäytyneen rikollisuuden tai muiden vakavien rikosten tutkinnassa käytettävät keinot.[27] **Kaikki 25 jäsenvaltiota ovat saattaneet 11 artiklan osaksi kansallista lainsäädäntöään direktiivin mukaisesti.**

3 PÄÄTELMÄT

Kun otetaan huomioon rahanpesun merkitys järjestäytyneen rikollisuuden verkostoille niiden tärkeänä rahoitusvälineenä ja keinona turvata laittomat hyödyt ja soluttautua lailliseen talouteen, rahanpesuun liittyvien rikosoikeudellisten toimien yhdenmukaistaminen on olennainen osa unionin laajempia pyrkimyksiä hajottaa rikollisverkostoja ja päästä niistä eroon, kuten eurooppalaisessa sisäisen turvallisuuden strategiassa (ProtectEU)[28] korostetaan.

Komissio antaa tunnustusta toimenpiteille, joihin jäsenvaltiot ovat ryhtyneet direktiivin noudattamiseksi. Vaikka joitakin epäjohdonmukaisuuksia ja puutteita on edelleen jäljellä, kokonaisuutena direktiivi on saatettu osaksi kansallista lainsäädäntöä suurimmaksi osaksi direktiivin mukaisesti, ja jäsenvaltiot toteuttavat kattavia toimenpiteitä kansallisen lainsäädännön yhdenmukaistamiseksi EU:n normien kanssa. Useimmat jäsenvaltiot ovat antaneet erityislainsäädäntöä täyttääkseen direktiivin vaatimukset, mutta muutamat jäsenvaltiot ovat tukeutuneet täysin tai suurelta osin voimassa oleviin kansallisiin säännöksiin.

Komissio tukee jatkossakin jäsenvaltioita havaittujen puutteiden korjaamisessa direktiivin täytäntöönpanon varmistamiseksi kaikilta osin. Tähän kuuluu myös sen valvonta ja varmistaminen, että kansalliset toimenpiteet ovat direktiivin säännösten mukaisia.

[23] Belgia, Saksa, Viro, Espanja, Ranska, Kroatia, Kypros, Liettua, Luxemburg, Itävalta ja Ruotsi.
[24] Kreikka, Alankomaat ja Romania.
[25] Itävalta, Belgia, Viro, Espanja, Suomi, Kroatia, Liettua, Luxemburg, Latvia, Malta, Alankomaat, Portugali, Ruotsi ja Slovakia.
[26] Itävalta, Tšekki, Viro, Kreikka, Espanja, Luxemburg, Latvia, Puola, Slovenia ja Slovakia.
[27] Ks. myös johdanto-osan 19 kappale: ”Näin ollen olisi varmistettava, että käytettävissä on riittävästi henkilöstöä ja kohdennettua koulutusta, resursseja ja ajan tasalla olevat tekniset valmiudet. […].”
[28] EUR-Lex – 52025DC0148 – FI – EUR-Lex.